

Βιβλία για διακοπές, και όχι μόνον

Media: ΕΣΤΙΑ

Page: 1,27

Published at: 26-06-2022

Author: Surface: 853.05 cm² Circulation: 1080

Subjects:

Χ. ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

μόνον

Βιβλία για διακοπές, και όχι
Σελ. 27

BIBΛΙΟ

Βιβλία για διακοπές, καί όχι μόνον

Κριτική - παρουσιάσεις: Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου

Καθώς εκπνέει και ο Ιούνιος εν μέσω καύσωνος, τεράστιοι άριθμοί ανθρώπων κινούνται από και προς τόν Πειραιά αλλά και στις εθνικές οδούς, ίσως και σεξ σκέπτεσθε σοβαρά κάποιες αποδράσεις από τήν πόλη μας που ψήνεται. Είναι λοιπόν ή στιγμή νά προμηθευθείτε βιβλία γιά τίς ώρες τής ραστώνης. Δι-κή μου δουλειά είναι νά σας προτείνω κάποιες επιλογές που τουλάχιστον θά σας βάλουν σε παρ-ρασιασμό νά μπειτε σε βιβλιοπωλείο και νά περιε-ρασηθείτε τίτλους.

■ Όμηρου Ίλιάς. Μέ έμμετρη από-δοση στή νέα ελλη-νική από τόν Θεό-δορο Τσοχαλή (ιδ-ιωτ. έκδ., τ.μ. 2, σελ. 1296, ευρώ 85). Είχαμε δημοσιεύ-σει κριτική παρου-σίαση τής αποδό-σεως τής Οδυσσεύ-ας από τόν κ. Τσο-χαλή τόν Μάιο τού 2020. Τώρα κυκλοφορεί και ή Ίλιάδα άκριβώς στήν αυτή δομή βιβλίου. Ό μεταφραστής έπέλεξε τήν δημοσίευση τού κλα-σικού άρχαιοελληνικού κειμένου από γερμανι-κή έκδοση και τόν συνοδεύει από τήν δική του απόδοση στήν νεοελληνική μορφή τής γλώσσης μας. Χωρίς άκρότητες, μέ σεβασμό στό πρωτό-τυπο, χρησιμοποιώντας σε σημαντικό βαθμό λέ-ξεις που άποτελούν τήν σημερινή μορφή τών λέ-ξεων τού πρωτοτύπου, χωρίς βεβαίως νά χάνει τόν κείμενο τήν ένότητα και τήν ομοιογένειά του. Στόχος του είναι καί πάλιν νά μίς θμησιό μερικές βασικές άλήθειες: κατ' άρχάς τήν μακρά και έν-αία πορεία τής γλώσσης μας, έπειτα ότι ή Ίλιά-δα άποτελεί τήν άναρχή τής Εύρωπαϊκής λογο-τεχνίας. Καί όχι μόνον τήν άναρχή, αλλά και τόν πυρήνα κάθε λογοτεχνικής έκφράσεως που γεν-νήθηκε στήν συνέχεια. Η Ίλιάδα είναι ποιητι-κό έργο, όπως ζέρον όλοι, και μάλιστα έπικό.

Αλλά έχει και όλα τά στοιχεία τού μυθιστορή-ματος, μέ ήρωες, έρωτες, πάθη και καταστρο-φές. Όστερα έχει μέσα τής και τά στοιχεία αυτού που σήμερα ονομάζουμε «ρομάντζο», αλλά και αυτό που άποκαλείται «μυθιστόρημα περιπε-τείας» ή και μυθιστόρημα έπιστημονικής φαντα-σίας, μόνον που γιά τούς άρχαίους προόνους μας οι θεοί τους, που μετέχουν τής ανθρώπινης ζωής και τών παθών τους, δέν ήταν φαντασία, αλλά θρησκεία. Είναι και ή άναρχή τής Ίστο-ρίας, καθώς όχι μόνον προσπαθεί νά μίς πείσει περί τής ισορροπού τοποθετήσεως έναντι τών δύο άντιπάλων, Έλλήνων και Τρώων, αλλά και διά τήν προσπαθεί νά εξηγήσει τήν άναρχή τής συ-γκρούσεως Δύσεως και Ανατολής, ένός φαινο-μένου διαχρονικού μέχρι και σήμερα μέ τόν πό-λεμο στήν Ούκρανία! Τέλος ήταν στήν έποχή τους και αυτό που άργότερα ό Βάγκνερ άπέ-κάλεσε «όλοκληρωτικό έργο τέχνης», έργο που συνδύαζε τήν μουσική, τήν άπαγγελία, τόν ψαλμό και ίσως και κάποιες κινήσεις που διε-μόρφωναν πού θεαματικά τήν άποδοση τού κει-μένου, έμβληματικό γιά τούς άκροτάς του. Η έκδοση κοσμείται πλουσιότατα μέ εικόνες που άποτυπώνουν στιγμές τού έπους που είχαν εικο-νογραφήσει παλαιότερες εκδόσεις ή άποτελούν γραβούρες που είχαν κυκλοφορήσει άνεξάρ-τητα γιά τήν κόσμηση τών γραφειών τών λο-γιών. Άς σημειωθή ακόμη και ότι τόν δίτομο βι-βλίο είναι σκληρόδετο και συνοδεύεται από έναν έντεχν ή και λεπτομερέστατο πίνακα γενεαλογί-ας τών Έλλήνων ήρώων στόν όποιον σημειώνο-νται μέ πολύ μαύρα γράμματα εκείνοι που μνημι-νεύονται στά Όμηρικά έπη και στός Όμηρικούς Όμνους. Είναι μία καλή ευκαιρία γιά νά ξεναθη-μυθούμε τήν άναρχή τής ρίζας μας.

■ Μαρία Γαβαλά, Ό μικρός Γκοντάρ (έκδ. Πό-λις, σελ. 336, ευρώ 17,70). Η συγγραφέας έχει σπουδάσει ιστορία και άρχαιολογία στό Πανε-πιστήμιο Αθηνών και έν συνέχεια άσχολήθηκε συστηματικά μέ τήν λογοτεχνία και τόν κινημα-τογράφο. Έχει σκηνοθετήσει άρκετές ταινίες,

ένό έχει άσχοληθή και μέ τήν κριτική τού κινηματογρά-φου. Αλλά και έχει μεταφράσει άρκετά θεωρητικά κινημα-τογραφικά δοκίμια-έργα. Στο παρόν μυθιστόρημά τής, που έκυκλοφόρησε στήν άρχή τής χρο-νιάς, μέ φέρνει μέ έξαιρετικά κινηματογραφική άφήγηση και έναν πολύ λιτό και γοητευτικό τρόπο, πίσω στήν δε-καετία τού 1970 και στήν ζωή τόσο στό Παρί-σι όσο και στήν Αθήνα. Μέ ήρωες μία Έλλη-νίδα άστικής καταγωγής τής όποιάς ή οικογέν-εια έχει πτωχύνει αλλά και δοκιμάζεται κατά τήν διάρκεια τής δικτατορίας τής 21ης Απριλί-ου, και έναν νεαρό Γάλλο που άγνοεί τελείως τούς γονείς του και έχει μεγαλώσει χωρίς ρίζες σε άνάδοχες οικογένειες. Τούς ένώνει ό έρω-τας και ή άγάπη γιά τόν κινηματογράφο. Ό άνα-γνώστης εύλόγως θά μπορούσε νά διερωτηθή άν στήν άφήγηση έμπελόνονται και βιωματικά στοιχεία τής συγγραφείας. Όστερα ό κινημα-τογράφος που άποτυπώνει τήν άπόλυτη άλήθεια, κινηματογράφος σχεδόν ντοκιμανταίρ, είναι ή μορφή που έλαβε ό νεορραλισμός στήν Γα-λία και έδωσε τελειώς τόν κινηματογράφο άλη-θείας τού «Ζ» τού Γαβρά. Έξ ου και ό ίδιότυ-πος τίτλος.

■ Κωνσταντίνος Καμάρας, Τελική θελασμέ-νη (έκδ. Athens Voice Books, σελ. 176, ευρώ 10,20). Ό συγγραφέας είναι δημοσιογράφος και παραλλήλως καλλιεργεί τήν λογοτεχνία. Στο τέταρτο μυθιστόρημά του μίς εισάγει στόν κόσμο τής Έλλάδος τής κρίσεως, που είναι προφανές ότι θά τροφοδοτήσει γιά πολλά χρό-νια τήν λογοτεχνική έμπνευση. Ό ήρωάς του Αλκαβιάδης Παύλου είναι ένας άνθρωπος ήλι-κίας 70 και άνω ετών, συνταξιούχος και άρκετά

άπογοητευμένος, που προσπαθεί νά επιβιώσει μέ τήν σύνταξη του στήν κρίση. Είναι ό καλο-μαθημένος άστός παλαιάς καταγωγής και τέως πολύ άκριβοπληρωμένο στέλεχος μέ μεγάλες θέσεις, πραγματικός άριστος, που έχει παρα-γκωνισθή από διαφόρους άρχείους και μετρί-ους έπιτηδείους τυχοδιώκτες και πρέπει νά συμ-βιβασθή μέ τήν νέα κατάσταση τής άποστρα-τείας. Η διαφυγή εκτός Αθηνών, ή λατρεία του προς τό έγγόνι του, οι έννοχές του γιά τήν συμπε-ριφορά του έναντι τής νεκρής πλέον σύζυγού του, ή άπόλυτη άπόσταση μεταξύ αυτού και τής μοναχοκόρης του συνθέτουν τόν κό-σμο του που κινείται μεταξύ Αθηνών και Φολεγάνδρου. Μέσα από τήν δοκιμασία και τήν άπογοήτευση όδηγείται στήν λύ-τρωση, δηλαδή ξανα-χτίζει τήν ζωή του μέ έμφαση στις προσω-πικές σχέσεις πλέον και όχι στήν επαγγελ-ματική διάκριση. Ό τρόπος γραφής είναι σαφώς άπό τόν παλαιό, αλλά άρκετά έλλειπτικός, όταν ό άναγνώστης ξεπεράσει τήν πρώτη δυσκολία, κυλά εύκολα και άνετα.

■ Σάσα Νασπίνι, Τά σπίτια τής άνησυχίας (μτφρ. Μαρία Οικονομίδου, έκδ. Πατάκη, σελ. 592, ευρώ 21). Κατ' άρχάς τό όνομα κρύβει άνδρα συγγραφέα. Είναι Ιταλός και έχει γρά-ψει πολλά διηγήματα και μυθιστορήματα που έχουν μεταφρασθή σε πολλές γλώσσες. Ό κό-σμος του είναι άπογοητευτικός και τραγικός τε-λικά. Τά πρόσωπα τού βιβλίου όλα έχουν δια-πράξει κάποιο έγκλημα ή έχουν κάποιο μυστικό που προσπαθούν νά κρύψουν. Είναι ό μικρόκο-σμος ένός περικλειστού τόπου, όπου οι άνθρω-ποι σχίζονται τίς σάρκες τους και βοθίζονται στήν καταστροφή. Κάποιοι άλλοι όμως στόν

τίδιο χώρο επιστρέ-φουν γιά νά άναζη-τήσουν τήν λύτρω-ση και τήν έλπίδα, νά βρουν τήν άγάπη και τήν γαλήνη. Δη-λαδή μίς περιγράφει άκριβώς τήν ιστορία τών μικρών τόπων και τών ανθρώπων τους, που είναι πά-ντα «ζόρικοι» και δυσπροσάρμοστοι, καθώς φέρουν πάντοτε μέ-σα τους τό παρελθόν, όπως όλοι οι άνθρωποι, αλλά πρόκειται γιά κλειστοφοβικό παρελθόν.

■ Δήμητρα Ταρασουλά, Μοιραία συνάντη-ση (έκδ. Άύρα, σελ. 480, ευρώ 9). Η συγγρα-φεύς στό δεύτερο μυθιστόρημά τής δείχνει νά έξη κατακτήσει καλύτερα τό γλωσσικό εργα-λείο τής και τήν τεχνική τής γραφής τής, δη-λαδή έχει άρχίσει νά διατλάθι τό ύφος τής μέ κάποια αυτοπεποίθηση. Η ιστορία που άφηγείται έχει πλαίσιο τήν περιοχή τού Ταϊ-γέτου, άλλως λόγους τής Μάνης, γενεαίως τής συγγραφείας, αλλά δέν είναι όλοι οι ήρω-ές τής Έλληνες. Κάποιοι είναι Άγγλοι. Τρία ζευγάρια που συναντώνται και συνδέονται μέ φιλία και έρωτες. Είναι μία ιστορία άγάπης, αλλά δέν είναι πλέον πολύ άπλή. Καλύτερι-τούς κανόνες τού μυθιστορήματος, που άπαι-τούν χωρισμούς, πε-ριπέτειες και έπα-νασυνδέσεις μέχρι νά φθάση ή άφή-γηση στό αίσιο τέ-λος. Μία άφήγη-σις κατάλληλη γιά τίς διακοπές μας, όταν θέλουμε καλή συντροφιά και όχι άπαισιόδόξους προ-βληματισμούς.

